WEEKLY TORAH NEWSLETTER ❖ גיליון שבועי לפרשת השבוע

Pearls of Rabbi Yosef Knafo – Parashat Vayetzei

פניני ר' יוסף כנאפו – פרשת ויצא

Dream or Prophecy? Jacob's Moment of Doubt · חלום או נבואה? ספקו של יעקב אבינו

ENGLISH EDITION *Weekly Torah Commentary · Parashat Vayetzei*

Following the family drama of the previous Torah portion, Jacob flees his parents' home for Haran, completely destitute. Along the way, he stops for the night and dreams a dream:

> *"Jacob departed from Beer-sheba and set out for Haran. He came upon a certain place and stopped there for the night, for the sun had set. Taking one of the stones of that place, he put it under his head and lay down in that place. He had a dream; a ladder was set on the ground and its top reached to the sky, and angels of G-d were ascending and descending on it. And the L-RD was standing beside him and said, 'I am the L-RD, the G-d of your father Abraham and the G-d of Isaac: the land on which you are lying I will give to you and to your offspring.'"*
>
> **Genesis 28:10–13**

Rabbi Yosef Knafo explains that Jacob did not consider himself worthy of prophecy; he doubted whether the dream he saw was an ordinary dream or a true prophetic vision. After all, prophecy rests only upon one who is wise, mighty, and wealthy—and Jacob did not see himself as possessing any of those qualities. Therefore, upon waking, he says:

> *"Jacob awoke from his sleep and said, 'Surely the L-RD is in this place, and I did not know it.'"*
>
> **Genesis 28:16**

Our Sages expounded the verse "And the L-RD was standing beside him" through the words of Psalms:

> *"...My soul thirsts for You, my flesh longs for You, in a dry and weary land without water. Thus I have beheld You in the sanctuary, to see Your strength and Your glory."*
>
> **Psalms 63:2–3**

A Dry Land	Weary	Without Water
Jacob on the road to Haran—fleeing empty-handed, stripped of wealth.	Lacking physical might and worn down by his flight.	Without Torah—the spiritual water that bestows wisdom.

Because he lacked the prerequisites for prophecy, Jacob prayed: "Thus I have beheld You in the sanctuary, to see Your strength and Your glory"—if this is indeed a prophecy, reveal Yourself to me openly! Out of this doubt, when Jacob awakens, he makes a vow:

> *“Jacob then made a vow, saying, ‘If G-d will be with me and watch over me on this journey that I am making, and give me bread to eat and clothing to wear, and I return safely to my father’s house —then the L-RD shall be my G-d.’”*
>
> **Genesis 28:20–21**

According to Rabbi Yosef, we witness the answer at the very end of the Torah portion:

> *“And Jacob went on his way, and angels of G-d met him.”*
>
> **Genesis 32:2**

After G-d instructs Jacob to return to the land of his ancestors, he encounters angels of G-d openly along the way—confirming that his earlier dream had indeed been a true prophecy.

מהדורה עברית

חלום או נבואה? ספקו של יעקב אבינו

לאחר הדרמה המשפחתית בפרשה הקודמת, יעקב בורח, חסר כל, מבית הוריו אל חרן. הוא עוצר בדרך וחולם חלום:

> ״וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּאֵר שָׁבַע וַיֵּלֶךְ חָרָנָה. וַיִּפְגַּע בַּמָּקוֹם וַיָּלֶן שָׁם כִּי-בָא הַשֶּׁמֶשׁ וַיִּקַּח מֵאַבְנֵי הַמָּקוֹם וַיָּשֶׂם מְרַאֲשֹׁתָיו וַיִּשְׁכַּב בַּמָּקוֹם הַהוּא. וַיַּחֲלֹם וְהִנֵּה סֻלָּם מֻצָּב אַרְצָה וְרֹאשׁוֹ מַגִּיעַ הַשָּׁמָיְמָה וְהִנֵּה מַלְאֲכֵי אֱלֹקִים עֹלִים וְיֹרְדִים בּוֹ. וְהִנֵּה ה׳ נִצָּב עָלָיו וַיֹּאמַר אֲנִי ה׳ אֱלֹקֵי אַבְרָהָם אָבִיךָ וֵאלֹקֵי יִצְחָק הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתָּה שֹׁכֵב עָלֶיהָ לְךָ אֶתְּנֶנָּה וּלְזַרְעֶךָ.״
>
> **בראשית כ״ח, י׳–י״ג**

מסביר ר׳ יוסף, כי יעקב לא ראה את עצמו כמי שראוי לנבואה, והוא היה בספק האם החלום שראה הוא סתם חלום או מראה נבואי. שהרי הנבואה אינה שורה אלא על חכם, גיבור ועשיר — והוא לא ראה את עצמו כבעל כל הדברים האלו. ועל כן הוא אומר:

> ״וַיִּיקַץ יַעֲקֹב מִשְּׁנָתוֹ וַיֹּאמֶר אָכֵן יֵשׁ ה׳ בַּמָּקוֹם הַזֶּה וְאָנֹכִי לֹא יָדָעְתִּי.״
>
> **בראשית כ״ח, ט״ז**

חז״ל דרשו את הפסוק ״והנה ה׳ ניצב עליו״ לפי הפסוק בתהילים:

> ״...צָמְאָה לְךָ נַפְשִׁי כָּמַהּ לְךָ בְשָׂרִי בְּאֶרֶץ-צִיָּה וְעָיֵף בְּלִי-מָיִם. כֵּן בַּקodֶשׁ חֲזִיתִךָ לִרְאוֹת עֻזֶּךָ וּכְבוֹדֶךָ.״
>
> **תהילים ס״ג, ב׳–ג׳**

ארץ ציה	עייף	בלי מים
יעקב בדרך לחרן — בורח חסר כל, ללא עושר ונכסים.	חסר כח גבורה, תשוש מן המסע והבריחה.	בלי תורה — המושלת למים ומעניקה חכמה.

מאחר ואין לו את התנאים לנבואה הוא מבקש: ״כן בקודש חזיתיך לראות עוזך וכבודך״ — אם זו אכן נבואה, תתגלה אליי בפומבי! מתוך הספק הזה, כאשר יעקב מתעורר, הוא נודר נדר:

> ״וַיִּדַּר יַעֲקֹב נֶדֶר לֵאמֹר אִם-יִהְיֶה אֱלֹקִים עִמָּדִי וּשְׁמָרַנִי בַּדֶּרֶךְ הַזֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי הוֹלֵךְ וְנָתַן-לִי לֶחֶם לֶאֱכֹל וּבֶגֶד לִלְבֹּשׁ. וְשַׁבְתִּי בְשָׁלוֹם אֶל-בֵּית אָבִי וְהָיָה ה׳ לִי לֵאלֹקִים.״
>
> **בראשית כ״ח, כ׳–כ״א**

לפי ר׳ יוסף, את התשובה אנו רואים בסוף הפרשה:

> ״וְיַעֲקֹב הָלַךְ לַדַּרְכּוֹ וַיִּפְגְּעוּ-בוֹ מַלְאֲכֵי אֱלֹקִים.״
>
> **בראשית ל״ב, ב׳**

לאחר שה׳ אומר ליעקב לחזור לארץ אבותיו, הוא פוגש מלאכי אלוקים בדרך — מה שמאשר שאותו חלום אכן היה נבואה.

Edited by: Hai Knafo
Graphics: Buzaglo Mogador

שַׁבָּת שָׁלוֹם
SHABBAT SHALOM

ערך: חי כנפו
גרפיקה: בוזאגלו מוגדור